

Slovenija gre svojo pot

Kot gostja sem se udeležila evropske ministrske konference o staranju. Prvi dan smo predstavniki nevladnih organizacij in napisali memorandum evropskim vladam, drugi in tretji dan pa sem prisostvovala konferenci. Strokovnjaki OZN vnovič pozivajo evropske države, da spremenijo odnos do starejših, da omogočijo čim večjemu številu starejših, da se bodo aktivno starali in tako lažje in več prispevali k razvoju družbe. Predlog ministrske resolucije vsebuje zahtevek, da evropske države do leta 2017 uvedejo državljanski dohodek za vse starejše, tudi za tiste, ki sicer niso prispevali v pokojninsko blagajno.

Lahko si mislite, kako sem bila šokirana, ko sem 20. septembra po prihodu z Dunaja gledala uvod v oddajo Pogledi Slovenije. Voditelj oddaje Boštjan Slak me je tri dni klical na Dunaj. Omenil mi je dve temi: individualni račun in kako bomo upokojenci mladim vrnilili denar, ki ga dajejo za naše pokojnine. Dogovorila sva se, da pridem na oddajo neposredno z Brnika.

Tako grdega napada na starejše v Sloveniji še nisem doživela! Da je bilo poniževanje pripravljeno vnaprej, mi je dokazala prisotnost nadebudnega predstavnika Y generacije, kot se predstavlja sam, s katerim imamo v ZDUS slabe izkušnje. Resnico našega (ne)sodelovanja je prikazal po svoje, tendenciozno, sama pa se, presenečena nad tem, da se je s to temo nadme spravil v javnosti, nisem najbolje odzvala. Kar je sledilo, ste videli in slišali.

Že nekaj časa se mi vsiljuje misel, da mora Slovenija po načrtu svetovnega kapitala propasti do konca, ker je bila najboljša med socialističnimi deželami in zato zgled vsej vzhodni Evropi. Torej morajo zatreti vsako misel pri nas na čase, ko smo bili vsi zaposleni, ko so si delavci gradili hiše, ko so se vsi otroci šolali (ne brezplačno, kot je bilo povedano v oddaji, ampak smo jim šolanje plačali s prispevki mi, tedanji delavci, ker smo verjeli v solidarnost med generacijami).

In kdo jim pomaga pri tem? Moderni 'neuveau rich', novopečeni bogataši slovenske poslovne 'smetane', ki držijo v primežu vse slovenske vodilne politike. To so naši moderni kvizlingi, ki so uničili slovensko industrijo zaradi lastnih dobičkov, spravili množice delavcev ob kruh in denar njihovih plač nosili v zasebne banke v tujini. V primerjavi z domobranci, ki so se družili z Nemci, ker so se počutili nemočni proti partizanom in napovedanim spremembam družbene ureditve, je etičnost početja modernih slovenskih kvizlingov toliko bolj vprašljiva, že kar grozljiva: za polnjenje svojih žepov prodajajo lasten narod!

Čemu je bila torej namenjena omenjena Slakova oddaja? Diskvalifikaciji socializma, diskvalifikaciji starejših, torej ustvarjalcev uspešne povojne socialistične države, diskvalifikaciji ZDUS, ki vtika svoj nos tja, kjer smrdi, in Mateji Kožuh, ki pove na glas, kar si upajo drugi le šepetati.

Jim bomo dopustili, da nas utišajo?

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Predsednik Türk celjskim upokojencem	2
Za sožitje vseh generacij	3
Izobraževanje za društva upokojencev	4
Državni svet o skrbi za starejše	7
S terena – Srečanje v državnem zboru	10
ZDUS na Bazarju 2012	10
Erjavec obiskal ZDUS	11
Likovna kolonija v Izoli	11
Revija primorskih upokojskih zborov	12
Razpis državnih športnih iger 2013	12
Sklepi sej ZDUS	13

Na festivalu se je ZDUS predstavila z info točko in Zdusovim kotičkom.

Predsednik Türk celjskim upokojencem

Drage upokojenke, dragi upokojenci! Ko gledam po dvorani, vidim, kako pomembna je za nas medgeneracijska solidarnost. Vidim ljudi, ki so v svojem življenju veliko delali, ki so veliko prispevali. Za vse te prispevke vam moramo biti hvaležni. In danes sem tu zato, da bi še enkrat povedal, kako temeljnega pomena je medgeneracijska in vsakršna druga solidarnost za našo družbo danes in za našo prihodnost. Dandanes se v Evropi veliko govori o medgeneracijski solidarnosti in letos je tudi leto, ki je temu posvečeno. V Sloveniji, žal, še vedno ne razumemo vseh aspektov pomena medgeneracijske solidarnosti. Medgeneracijska solidarnost ni dodatek k nekemu družbenemu projektu, ampak je jedro naše današnje družbe. Medgeneracijska solidarnost je potrebna tudi zato, ker je dandanašnji velik del mladih ljudi – bolj kot morda v prejšnjih obdobjih – odvisen od nasveta ter pomoči starejših, in to dalj časa, kot je to bilo nekoč. Sam imam dovolj let, da vem, da smo nekoč vsi skupaj želeli imeti tisto, kar se je imenovalo boljši življenjski standard, in da smo marsikaj dosegli. Zdaj veliko govorimo o reformah in treba se je pošteno zamisliti in dobro razmisliti o tem, kakšne reforme potrebujemo, česa smo sposobni in kaj hočemo. Velikokrat govorimo: Stopiti moramo skupaj zato, da bomo nekaj dosegli. In to drži. Dobro pa moramo vedeti, kaj je tisto, za kar stopamo skupaj, kakšni so naši cilji, kaj bomo dosegli. V bližnji preteklosti so bile storjene napake: v nedavnem zakonu za uravnoteženje javnih financ je prišlo do rešitev, ki so močno oškodo-

vale veliko število upokojencev. To je bila velika krivica in napaka. In napako je treba popraviti.

Čaka nas reforma pokojninskega sistema, v kateri ne bi smelo biti nobenih napak. Potrebujemo to reformo, potrebujemo jo tisti, ki še nismo upokojeni in ki nas upokojevanje še čaka v prihodnosti. Vsi želimo, da bi bilo to upokojevanje pravično, da bi bili deležni tiste pravične skrbi, pravičnega obravnavanja, ki je tako nujno potrebno za to, da smo potem lahko solidarni, da lahko stopimo skupaj in da lahko kaj naredimo za družbo kot celoto.

Zato bi rad, da vsako srečanje razumemo tudi kot priložnost, da se utrdi spoznanje, kako izjemno pomembno je, da v naši družbi skrbimo za pravične rešitve, take, ki bodo krepile solidarnost, ki bodo omogočale, da resnično stopimo skupaj, da resnično verjamemo v naše cilje in da resnično vemo, da ustvarjamo boljšo družbo. To je naša naloga danes in ta naloga je zelo velika.

Kot predsednik republike se zavedam obsežnosti te naloge in vsak dan uporabljam vse svoje možnosti in vse svoje kontakte, zato da bi jo v naši družbi čim bolj uresničili. Vendar dobro vem, da noben politik in tudi nobena politična skupina tega ne morejo narediti sami. Vse to in zlasti, ali bomo uspešni v našem prizadevanju, je odvisno od tega, kako dobro bodo državljanke in državljani Slovenije razumeli tudi svoje možnosti. In vaše možnosti niso majhne. Vaše možnosti vplivanja na poslanke in poslance, vaše možnosti vplivanja na javno mnenje, vaše možnosti, da sooblikujete razpravo o pokojninski reformi, ki se bo začela v kratkem, so izjemno velike.

Ne izgublajmo dobre volje. Smo sposobni kaj dobrega narediti in bomo to naredili!

Iz slavnostnega nagovora predsednika republike dr. Danila Türka na srečanju članov PZDU Celje, Podčetrtek, 6. september 2012

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Za sožitje vseh generacij!

12. FESTIVAL ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

V Cankarjevem domu v Ljubljani je med 1. in 3. oktobrom potekal tri-dnevni festival za tretje življenjsko obdobje, že dvanajsti po vrsti in prvi z novim organizatorjem - družbo Proevent iz Ljubljane. Soorganizatorja sta bila oba prejšnja tehnična pripravljavca festivalov - Inštitut Hevrek! in Zveza za tehnično kulturo Slovenije, vsebinska soorganizatorka pa Zveza društev upokojencev Slovenije.

V treh dneh se je zvrstilo kakih 80 predavanj, okroglih miz in razprav, v kulturnem programu je nastopilo več kot 130 sodelujočih, predstavilo pa se je več kot 150 razstavljalcev.

Na otvoritveni slovesnosti v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma je zastopal ZDUS in zbrane nagovoril podpredsednik zveze Tone Donko, osrednji govorec pa je bil minister za delo, družino in socialne zadeve Andrej Vizjak.

Uvod v strokovni program festivala je bila okrogla miza o prihodnosti Slovenije kot dolgožive družbe, ki jo je vodil dr. Samo Zupančič, na njej pa so udeleženci predstavili težave, povezane s staranjem prebivalstva, in spregovorili, kakšna naj bi bila starejšim in drugim ljudem prijazna Evropska unija ter s kakšnimi izzivi se soočajo starejši v Sloveniji in kakšne so priložnosti za medgeneracijsko sožitje, solidarnost in aktivno staranje pri nas.

Popoldne prvega dne festivala je Janja Romih z ministrstva za delo gostila še okroglo mizo, zakaj Slovenija potrebuje zgolj eno strategijo za vse generacije in ne ločenih strategij za vsako generaci-

jo posebej, dr. Tine Stanovnik z ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani pa je bil z gosti kritičen spričo dolgotrajnega sprejemanja pokojninske reforme v Sloveniji.

Naslednji dan je dr. Jana Mali s fakultete za socialno delo ljubljanske univerze z gosti utemeljevala, kako aktivno staranje prispeva k solidarnosti v družbi, Martina Trbanc z ministrstva za delo je govorila o ekonomski participaciji starejših v družbi, dr. Božidar Voljč z Inštituta Antona Trstenjaka pa o tem, kako okolje vpliva na aktivno staranje. V sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo so udeleženci okrogle mize prisluhnili še predstavitvi programa Starosti prijazna mesta, ki ga uresničuje inštitut.

Zadnji dan festivala je bil strokovni program posvečen predvsem medgeneracijskemu sodelovanju in solidarnosti. Aleš Kenda z ministrstva za delo se je z gosti pogovarjal o izkušnjah in doživetjih med opravljanjem vloge ambasadorjev evropskega leta aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami. Popoldne pa je Magda Zupančič z ministrstva za delo predstavila različne primere dobrih praks aktivnega staranja in solidarnosti med generacijami, ki bi jih kazalo posnemati, strokovnjaki ZDUS pa so za zaključek strokovnih posvetovanj predstavili delovanje nevladnih organizacij na področju medgeneracijskega sodelovanja in solidarnosti ter opozorili na to, s kakšnimi težavami se srečujejo. Vse okrogle mize so bile dobro obiskane, nekaj najtehtnejših misli uvodničarjev pa bomo predstavili v naslednjih številkah ZDUS plusa.

Matjaž Vizjak

Izobraževanja za društva upokoјencev

Med novembrom lani in junijem letos je ZDUS v sklopu projekta Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe ob pomoči vseh trinajst PZDU uspešno izvedel izobraževanja o računovodski zakonodaji in pripravi na zaključni račun poslovnega leta v DU, o pravnih osnovah za DU ter o organizaciji izletov in prostočasne dejavnosti v DU. Predavanj se je udeležilo 1.250 članov iz več kot 250 DU. Udeleženci so bili predsedniki, računovodje, organizatorji izletov in drugi funkcionarji DU.

Analiza je pokazala, da so taka izobraževanja koristna, skoraj enotna ocena udeležencev pa je bila, da je zakonodaja do DU preveč toga. Temeljni namen DU je nuditi pomoč članom na športnih, kulturnih in drugih prostočasnih področjih, ter tako starejšim omogočiti boljše psihofizično počutje. Zakonodaja pa

predvsem na finančno-računovodskem področju meče DU v isti koš kot podjetja. DU se z organizacijo prireditev in izletništva ne ukvarjajo kot s pridobitno dejavnostjo, zato jih tako toga zakonodaja pri njihovem delu zelo ovira. Številni predsedniki DU se tudi bojijo tako strogih predpisov, ki jih v celoti niti ne poznajo, saj svoje delo opravljajo volunteersko.

ZDUS in organizatorji izobraževanj pozivajo člane, da pripombe na veljavno in neustrezno zakonodajo sporočijo poslancem v svojem volilnem okraju. Če vsako DU vsak teden pošlje v lokalno poslansko pisarno vsaj po enega člana, bodo poslanci sčasoma prisluhnili volji volivcev.

*Božena Kos,
strokovna sodelavka ZDUS*

Revija ZPIZ in ZDUS
Vzajemnost je vaša!

Nagradni izlet za društvo, ki bo pridobilo največ naročnikov revije Vzajemnost

Revijo Vzajemnost dobro poznate in upamo, da ste z njo zadovoljni, kot je tudi večina njenih naročnikov. To nam ne nazadnje potrjuje dejstvo, da največ novih naročnikov pridobijo stari naročniki in da trajanje naročniškega razmerja po naši anketi in razpoložljivih podatkih traja več kot pet let.

Nove naročnike revije so pridobivala tudi društva upokoјencev.

Letos smo se odločili, da bomo društvo, ki bo pridobilo največ naročnikov, posebej nagradili.

Društvo, ki bo do konca meseca novembra pridobilo največ naročnikov Vzajemnosti, bo za nagrado dobilo enodnevni avtobusni izlet. Minimalno zmagovalno število novih naročnikov mora biti vsaj 20.

Izlet bomo organizirali v letošnjem decembru.

Na izlet bo društvo po svoji izbiri povabilo 50 svojih članov.

Sporočite nam imena vaših članov, ki se naročajo na Vzajemnost.

Iz naročila mora biti razvidno tudi ime društva, ki ga naroča.

Revijo in položnico za plačilo naročnine bodo novi naročniki dobili takoj po prejemu naročila.

Za naročila in informacije pokličite na tel.: **01 530 78 44**

od junija do
decembra 2012

Izkoristite posebno akcijo v našem domu v Rogoški Slatini

Ugodnosti za posameznike in skupine

- ▶ Brezplačna vstopnica za 3-urno kopanje v notranjih in zunanjih bazenih Rogoške riviere.
- ▶ Za organizirane skupine (pevski zbori, razne delavnice, folklorne skupine, športniki...), najmanj 15 oseb veljajo posebne cene - po dogovoru. Eni osebi nudimo brezplačno bivanje.
- ▶ **100% popust za enega otroka do pod 12 let** v sobi z dvema odraslima osebama (minimum dve noči!)

Za informacije in rezervacije:

DELFIN HOTEL ZDUS d.o.o. Izola
Tomažičeva ulica 10, 6310 Izola, Slovenija
Tel.: h.c. +386 (0)5 6607 000, Fax: +386 (0)5 6607 420
Rezervacije: +386 (0)5 6607 400
e-mail: rezervacije@hotel-delfin.si, www.hotel-delfin.si

Nagradna igra
Izpolni in odreži ter
odloži v nabiralnik

DELFIN HOTEL ZDUS d.o.o.
Izola - Slovenija

Poštnina
plačana.
Pog. št.
101/6/12

DELFIN HOTEL ZDUS d.o.o. Izola
Tomažičeva ulica 10

6310 Izola - Isola

*z Vami
in za Vas*

Z Vami in za Vas

- ▶ Izjemna lega ob morju z urejeno sprehajalno potjo do mesta Izola
- ▶ Sodobno urejen hotel
- ▶ Notranji in zunanji bazen z ogrevano morskovo vodo in hotelska plaža
- ▶ Pestra kulinarčna ponudba
- ▶ Veliko dodatnih storitev

Nagradna igra
Izpolni in odreži ter
odloži v nabiralnik

DELFIN HOTEL ZDUS d.o.o. Izola
Tomažičeva ulica 10, 6310 Izola, Slovenija
Tel.: h.c. +386 (0)5 6607 000, Fax: +386 (0)5 6607 420
Rezervacije: +386 (0)5 6607 400
e-mail: rezervacije@hotel-delfin.si, www.hotel-delfin.si

Izpolni, pošlji in zadeni nagrado

Če želite prejemati informacije o novostih oz. obvestila o naših posebnih ponudbah izpolnite naslednje podatke in podpišite soglasje.

Med vsemi pravilno izpolnjenimi, podpisanimi in prejetimi soglasji bomo vsak mesec izžrebali srečne nagrajence.

Nagrade:

1. Delfin hotel ZDUS d.o.o. Izola:
  - ▶ 1x **vikend paket**: polpenzion za eno osebo
  - ▶ 1x **kopanje za dve osebi** s kosilom
  - ▶ 1x **mornarska majica** z logotipom hotela
2. Počitniški dom Rogaška Slatina:
  - ▶ 1x **dvodnevno bivanje** za dve osebi

Seznam nagrajencev bo objavljen na spletni strani www.hotel-delfin.si.
Nagrajenci bodo o nagradi obveščeni po pošti.
Več o nagradni igri na www.hotel-delfin.si.

Ime in priimek: _____

Naslov: ulica, hišna številka _____

Poštna številka, kraj: _____ Tel. ali GSM: _____

Informacije želim prejemati:

po pošti na naslov:

po e-mailu na naslov:

Soglasje za uporabo podatkov

Soglašam, da podjetje pridobljene osebne podatke zbira, uporablja in obdeluje za lastne potrebe in za svoje marketinške aktivnosti. Pridobljene podatke bo podjetje uporabljalo in hranilo skladno z določili ZVOP - Zakona o varstvu osebnih podatkov.

Kraj in datum _____ Podpis _____

Izpolni podjetje

Številka _____
soglasja: _____ ZDUS plus: 9/2012

Državni svet o skrbi za starejše

V državnem svetu RS je bil sredi meseca junija posvet o skrbi za starejše in kako doseči večjo vpetost v lokalno okolje, ki sta ga pripravila ZDUS in državni svet in o čemer smo že poročali. Državni svet je nalogo sprejel resno, obravnaval zaključke posveta na seji svoje socialne komisije in nato tudi na seji sveta. Sprejel so sklepe, ki jih bo državni svet pisno posredoval vsem poslanskim skupinam, ministrstvom in različnim strokovnim institucijam. Sklepe bodo dobili tudi vsi župani, od njih pa pričakujemo, da bodo ustanovili lokalno koordinacijo, v kateri bodo sodelovali vsi zainteresirani družbeni strokovni dejavniki in javne službe.

Državni svet Republike Slovenije je 14. junija 2012 na pobudo Zveze društev upokojencev Slovenije soorganiziral posvet z naslovom Naredimo korak naprej – sodelovanje NVO in javnih služb v lokalni skupnosti pri pomoči starejšim.

Namen posveta je bil dogovoriti se o konkretnih oblikah sodelovanja podpisnikov skupne listine o sodelovanju pri skrbi za kakovost življenja starejših, ki je bila oblikovana v skladu s projektom Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe, v katerem sodelujejo predstavniki nevladnih organizacij in javnih služb, ki se ukvarjajo s pomočjo starejšim.

Posvet je povezovala, predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije dr. Mateja Kožuh Novak, udeležence posveta pa je nagovoril tudi predsednik državnega sveta mag. Blaž Kavčič.

Svoje poglede na problematiko so predstavili predstavniki ZDUS, društev upokojencev in lokalnih skupnosti. Tako je Rožca Šonc orisala 66 let različnih oblik medsebojne pomoči, ki jo nudi ZDUS, Angelca Žiberna je osvetlila vlogo prostovoljcev pri odkrivanju stisk starejših, Anka Ostrman je predstavila predlagano ustanovitev interdisciplinarnih komisij v lokalni skupnosti, Rozika Trifkovič, Marija Pavlin, Majda Simčič, Franc Korpar in Hermina Centrih pa so osvetlili številne primere dobrih praks pri reševanju stisk starejših.

V nadaljevanju posveta so na okrogli mizi o načinih za uspešno sodelovanje v lokalni skupnosti poleg Mateje Kožuh Novak sodelovali tudi predstavnica ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Janja Romih ter predstavniki podpisnikov skupne listine o sodelovanju. Ob koncu posveta pa je Telekom Slovenije predstavil tudi novi nacionalni program pomoči starejšim na daljavo.

Na podlagi predstavitev in razprave na posvetu so bili izoblikovani naslednji sklepi:

- Da bi zagotovili čim bolj kakovostno in učinkovito pomoč starejšim, je treba nadaljevati z združevanjem in povezovanjem nevladnih in vladnih organizacij, znotraj njih in med njimi ter na vseh ravneh (državni, lokalni, krajevni). Delo nevladnih organizacij lahko služi kot dodana

vrednost delu vladnih organizacij, saj nevladne organizacije lažje pridejo do ljudi in se tako učinkovito lotevajo reševanja problemov.

- Tako vladne kot nevladne organizacije morajo skrbeti za vključevanje vseh generacij v proces pomoči starejšim, za zaposlovanje ustreznih kadrov in njihovo izobraževanje, za oblikovanje novih programov dela, za vključevanje mladih prostovoljcev, za medsebojno spoznavanje generacij in razumevanje njihove soodvisnosti ter spodbujati medsosedske pomoči. K oblikovanju spoštljivega in skrbnega odnosa do starejših bi lahko pripomogli tudi ustrezno zastavljeni vzgojni programi znotraj izobraževalnega sistema.

- V večjih mestih je dostop do starejših, ki potrebujejo pomoč, otežen že zaradi večje nedostopnosti starejših (denimo zaradi strahu pred odpiranjem vrat neznanecem, sprjaznjenost z osamljenostjo, negativne izkušnje s svojci), pomanjkanja podatkov o pomoči potrebnih, pa tudi pomanjkanja prostovoljcev. Ob tej problematiki bi bilo dobro oceniti posledice uveljavitve zakona o prostovoljstvu za razvoj prostovoljstva.

- Omejen dostop do podatkov o ranljivih skupinah, med drugim tudi o starejših, ki bi potrebovali pomoč, otežuje ali celo onemogoča delo prostovoljcev. Podatke tako prostovoljci pridobivajo večinoma neposredno na terenu, pri društvih upokojencev, pri četrtinskih svetih in pri lokalnih skupnostih ter pri organizacijah Rdečega križa in Karitas. Ker pa so ažurni in pravilni podatki odločilnega pomena za začetek procesa pomoči, bi bilo treba ustvariti učinkovitejši sistem pridobivanja podatkov in omogočiti višjo stopnjo dostopnosti do podatkov.

- Primeri iz prakse sicer kažejo na dobro sodelovanje s patronažno službo in centri za socialno delo, a bi bilo treba doseči tesnejšo povezavo med programi socialnega in zdravstvenega varstva starejših, saj delež slednjega pri pomoči starejšim ni zagotovljen v potrebni meri. Starejšim bi morala biti na voljo celovita zdravstvena in prehranska oskrba.

- Patronažni službi bi bilo treba povrniti vlogo, ki jo je v preteklosti imela v skrbi za starejše (trenutno pokriva le še 15 odstotkov pomo-

či starejšim, v preteklosti tudi do 70 odstotkov). Pomanjkanje kadra in omejitev obsega storitev patronažne zdravstvene nege na domu pušča negativne posledice pri blizu okrog 230 tisoč hujših bolnikov, ki bi potrebovali tovrstno oskrbo.

- Treba bi bilo na novo določiti vlogo socialnih služb in znotraj njihovih delovnih nalog okrepiti delež terenskega dela (po ocenah trenutno zajema zgolj 6 odstotkov delovnega časa) v primerjavi z institucionalnim segmentom dela, ki zaposlene čedalje bolj obremenjuje z birokratskimi postopki.

- Zagotoviti je treba ustrezno stopnjo informiranosti državljanov, še zlasti potencialnih uporabnikov o možnih načinih pomoči in samopomoči tako na državni kot lokalni ravni. V obveščanje naj se vključijo radijske in televizijske postaje tako na lokalni, kot na nacionalni ravni. Medtem ko so lokalne radijske in televizijske postaje tovrstnemu obveščanju bolj naklonjene, pa na nacionalni ravni še vedno manjka pripravljenosti, da bi oddaje s tovrstno tematiko vključili v programske sheme, čeprav bi prav s tem okrepili zaupanje starejših do ponujenih oblik pomoči in zagotovili višjo stopnjo osveščenosti vseh državljanov.

- Nujno bi bilo razviti sistem intenzivnega medsebojnega dogovarjanja med glavnimi dejavniki znotraj vsakega posameznega primera pomoči in posledično tudi zagotoviti reden nadzor nad uresničevanjem dogovorov v praksi. Nad procesom pomoči bi morala bedeti stroka in ga ustrezno usmerjati, medtem ko še številne naloge še vedno neupravičeno prelagamo na prostovoljce, ki bi morali v procesu zagotavljanja pomoči zgolj sodelovati, ne pa ga tudi voditi. Temu primerno bi bilo treba povečati nadzor nad stroko, saj zaradi slabih delovnih razmer in številnih drugih vzrokov pogosto ne odigra svoje vloge v procesu zagotavljanja pomoči.

- Posebno pozornost je treba nameniti pomoči starejšim invalidom in starejšim dementnim osebam, ki nimajo priznanih pravic, primerljivih s tistimi, ki izhajajo iz invalidskega zavarovanja. Številni kronični bolniki so v veliki meri odvisni od svojcev tako glede materialne pomoči kot nege, pri čemer niso na voljo podatki in analize o kakovosti tovrstne skrbi. Treba bi bilo zagotoviti takojšen program pomoči družini, ki skrbi za nego kroničnega bolnika in urediti status družinskega oskrbovalca. Celovito rešitev bi pomenil tudi sprejem zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo.

- Okrepiti bi bilo treba sodelovanje že delujočih ad hoc povezav različnih nevladnih organizacij s centri za socialno delo, z Rdečim križem in s Karitasom ter ustvariti lokalne interdisciplinarne koordinacijske skupine za celovitejše reševanje primerov. Sodelovanje med javnimi vladnimi in nevladnimi službami namreč ni ustrezno, saj zdaj vsak organ ali organizacija deluje na terenu zgolj na svojem omejenem področju, namesto da bi se med seboj povezovali in s tem povečali učinkovitost pomoči.

- Na področju pomoči starejšim je vključenih več kot 120 tisoč uporabnikov, starejših od 69 let, ki jim pomaga 3.300 prostovoljcev, ki so v letu 2011 v projekt vložili več kot milijon ur prostovoljnega dela. Pomoč so ponudili v več kot 88 tisoč primerih. Projekt pokriva blizu

70 odstotkov Slovenije, vanj pa so, poleg podpornikov (ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ZPIZ, ZZZS in FIHO), vključene tudi nevladne organizacije. Cilj projekta je odkriti vse starejše, ki so potrebni pomoči, in jim učinkovito pomagati. Za doseg tega cilja bi bilo treba v lokalnih skupnostih ustanoviti posebne interdisciplinarne koordinacije, ki bi omogočale organizirano sodelovanje različnih dejavnikov v procesu pomoči.

- Predlagana je ustanovitev lokalnih interdisciplinarnih koordinacij, ki naj vključujejo vse potrebne službe ter prostovoljce, njihove naloge pa naj bi bile:

- celostna obravnava problemov posameznih starejših oseb;
- spremljanje položaja starejših v lokalni skupnosti;
- spremljanje in spodbujanje programov za večjo kakovost življenja starejših;
- spodbujanje in podpiranje programov medgeneracijskega povezovanja in
- spodbujanje pluralnosti programov in storitev za starejše.

- Predlagana je naslednja sestava lokalnih interdisciplinarnih koordinacij:

- predstavniki občine ali lokalne skupnosti;
- predstavniki društva upokojencev;
- predstavniki centra za socialno delo;
- predstavniki zdravstvenega doma ali patronažne službe;
- predstavniki Rdečega križa ali Karitas.

Upošteva naravo posameznega primera, pa bi lahko dodatno vključili še policijo, različna društva itd.

- Predlagano je, da naj delovanje lokalnih interdisciplinarnih koordinacij zajemalo:

- skupnostno obrnavo primerov;
- spoznavanje programov različnih izvajalcev;
- spremljanje učinkovitosti organiziranih pomoči in ukrepov v lokalni skupnosti;
- oceno potreb uporabnikov in pripravo prednostnih nalog (načini zadovoljevanja osnovnih potreb starejših je včasih zelo zahtevna in kompleksna – nimajo dostopa do trgovin, bank itd.);
- spodbujanje servisnih dejavnosti za starejše in družine;
- spodbujanje novih programov, dnevnih centrov in svetovalnic za starejše;
- sodelovanje pri oblikovanju politike do starejših;
- povezovanje vladnega in nevladnega sektorja pri skrbi za starejše;
- odpravljanje stereotipov o starosti z javnimi razpravami o staranju ter
- povezovanje prostovoljcev iz različnih generacij.

- Lokalne interdisciplinarne koordinacije naj bi:

- imenoval župan ali občinski svet (ker bo s tem projektu dana večja veljavnost);

- vodilo pa posamezno krajevno pristojno društvo upokojencev (ker so prostovoljci društva upokojencev ponavadi tisti, ki prvi odkrijejo pomoči potrebne starejše in začnejo iskati načine, kako jim pomagati).

- Zavoljo specifičnosti posameznega lokalnega okolja bi bilo tre-

ba zagotoviti, da bodo modeli pomoči starejšim prilagojeni lokalnim razmeram, ker bodo tako tudi lažje izvedljivi. Prav tako naj se specifičnim lokalnim razmeram prilagodijo lokalne interdisciplinarne koordinacije, a kljub temu naj bi vsaka od njih:

- letno spremljala dogajanje na področju pomoči starejšim in med-sosedske pomoči ter zbirala informacije o tem, kaj je potrebno v lokalni skupnosti še narediti, da bi starejši v njej lažje živeli, nato pa o ugotovitvah enkrat na leto poročala županu;

- razvila učinkovit mehanizem reševanja primerov – denimo koordinator pokliče vse člane koordinacije, da se sestanejo in da na podlagi sodelovanja rešujejo posamezen primer;

- opravljala svetovalno vlogo vodstvu občine in vsem, ki pripravljajo in se vključujejo v projekte na tem področju, da bi tako izoblikovali smiselne, učinkovite in izvedljive projekte za reševanje realnih potreb uporabnikov.

- Pristojne državne in lokalne institucije naj aktivno pomagajo pri krepitvi sodelovanja v projektih pomoči starejšim in družinam v lokalnem okolju na načine:

- s sprejemom zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo;

- s sprejemom sprememb zakona o socialnovarstveni dejavnosti;
- z okrepitevijo vloge lokalnih skupnosti v strateških dokumentih, ki zadevajo skrb za starejše in družine;

- z dvigom kakovosti življenja v skupnosti na podlagi aktivnega vključevanja občin v projekte skrbi za starejše in družine;

- z oblikovanjem in sprejetjem strategije lokalne skupnosti na področju skrbi za starejše v vsaki lokalni skupnosti;

- z izobraževanjem in osveščanjem predstavnikov lokalnih skupnosti o nujnosti vključevanja uporabnikov storitev v proces oblikovanja ciljev na področju skrbi za starejše in družine (primer dobre prakse: »socialne komisije«, ki delujejo v Celju);

- z ustanovitvijo uporabniških svetov, ki so odločilnega pomena za oblikovanje izvedljivih in uporabnih programov;

- z vključevanjem vseh generacij v projekte povečanja kakovosti življenja;

- z ustanovitvijo instituta zagovornika starejših;

- z uvajanjem uporabnih raziskav in anket, ki bi dale odgovore na vprašanja o dejanskih potrebah uporabnikov in o tem, kaj zanje pomeni kakovost bivanja in življenja;

- z zagotovitvijo ustreznih delovnih razmer in pravic prostovoljcev kot najpomembnejših veznih členov z uporabniki v sistemu pomoči starejšim in

- s spodbujanjem sodelovanja različnih organizacij dati prednost pri financiranju tistih projektov pomoči starejšim in družinam, ki vključujejo več različnih (nevladnih) organizacij.

- Povezavo med pojmom pomoči in starejšimi je treba jemati celoviteje in ne zgolj s stališča pomoči, ki jo potrebujejo starejši, temveč tudi s stališča različnih oblik pomoči, ki jo nudijo tako svoji generaciji kot mlajšim rodovom. Prispevek starejših k višji stopnji kakovosti življenja v družbi je pogosto neupravičeno prezrt.

mag. Blaž Kavčič, predsednik

S terena

Srečanje v državnem zboru

Predsednik državnega zbora dr. Gregor Virant je upokojencem med srečanjem ob svetovnem dnevu starejših zatrdil, da ga veseli, da lahko v veliki dvorani državnega zbora prvič gosti tudi njih. V državnem zboru je že večkrat sprejel mlade in izrazil prepričanje, da se bodo z upokojenci še srečevali. Razpravi, v kateri je sodelovalo več uglednih upokojenih strokovnjakov, so prisostvovali tudi poslanci. Predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak jim je ponudila strokovno pomoč starejših, ki imajo ob velikem znanju tudi izkušnje in modrost.

info.zdus

ZDUS na Bazarju 2012

Na Bazarju Lupa 2012, ki je bil 20. septembra na Tromostovju v Ljubljani, je med nevladnimi organizacijami s stojnico sodelovala tudi Zveza društev upokojencev Slovenije. Predstavila se je s projektom SAAPHO. Gre za evropski projekt, ki je namenjen razvoju sistemov za podporo aktivnemu staranju ob pomoči informacijsko komunikacijske tehnolo-

logije. Cilji projekta so spodbujanje zdravja, varnosti in sodelovanja z okoljem s pomočjo novih tehnologij (IKT). Vključevanje starejših v proces oblikovanja in razvoja projekta je namreč temeljnega pomena za izpolnitev njihovih potreb in želja.

Strokovni sodelavec ZDUS Milan Zabavnik (koordinator projekta SAAPHO) je z vodjo projekta Alenko Reissner sestavil vprašalnik SAAPHO, ki sta ga ob obisku bazarja izpolnila tudi predsednik Slovenije dr. Danilo Turk in njegova soproga Barbara Miklič Turk.

info.zdus

Leta niso pomembna

Organizacije članice mreže HelpAge Global Network, ki se zavzema za spoštovanje pravic in zagotavljanje možnosti za dostojno življenje starejših po vsem svetu, med njimi je tudi Slovenska filantropija, so ob evropskem letu aktivnega staranja in medgeneracijske začele evropsko kampanjo z naslovom Leta niso pomembna (Make it Ageless). Namen kampanje je spodbuditi solidarnost mladih Evropejk in Evropejcev s starejšimi v državah v razvoju in obenem prispevati k boljšemu medsebojnemu razumevanju in premoščanju generacijskega prepada med mladimi in starejšimi.

V pripravah na Evropsko leto 2012 so izvedli mednarodno raziskavo o odnosu mladih do staranja in starejših ter do razvojnega sodelovanja v Evropi. Raziskava je pokazala, da le 30 odstotkov mladih Evropejcev in Evropejk pričakuje, da se v starosti ne bo spremenila kakovost njihovega življenja ali se bo celo izboljšala. Obenem jih 58 odstotkov meni, da je starejšim v revnejših državah namenjene premalo pozornosti in pomoči.

Visoko stopnjo solidarnosti s starejšimi v državah v razvoju so pokazali predvsem mladi v Sloveniji:

- 73 odstotkov jih meni, da humanitarne aktivnosti premalo rešujejo težave starejših;
- 65 odstotkov jih meni, da trenutna razvojna pomoč EU državam v razvoju ni učinkovita in zadostna;
- le 33 odstotkov se jih ne strinja s trditvijo, da mora razvojna pomoč državam v razvoju kljub krizi doma ostati na enaki ravni kot pred krizo.

Kampanja Leta niso pomembna je nastala kot odgovor na ugotovitve navedene raziskave. Mlade spodbuja k razmisleku o staranju in starosti kot delu (tudi njihovega) življenja ter k ukrepanju za spoštovanje pravic ter zagotavljanja možnosti za dostojno življenje starejših danes in v prihodnje.

Da bi bolje spoznali življenje ter prispevek starejših v njihovi skupnosti, so štiri mlade ambasadorje v Evropi in enega v Keniji pozvali, naj preživijo teden dni s starejšo osebo v svojem domačem okolju in med njimi je tudi Špela iz Slovenije. Svoje izkušnje, zabeležene v obliki blogovskih zapisov, fotografij in video posnetkov, zdaj predstavljajo tudi svojim vrstnikom, ki bodo tako lahko spoznali in primerjali življenje in prispevek starejših v razvitih in v razvijajočih se državah. S tem jih želijo spodbuditi, da se k pridružijo virtualnemu shodu in tako javno izpovedo solidarnost s starejšimi v državah v razvoju.

Kako lahko mladi izrazijo svojo podporo starejšim v državah v razvoju?

- Lahko se pridružijo virtualnemu shodu in tako oddajo podprejo peticijo, za vključevanje starejših v evropske razvojne politike in programe, naslovljeno na predsednika Evropskega sveta.
- K sodelovanju na shodu naj povabijo tudi svoje prijatelje, kolege, sodelavce in druge! To lahko storijo tako, da informacijo o kampanji širijo prek spletnih socialnih omrežij (Facebook in Twitter) in kontaktnih list.
- Se udeležijo katere izmed aktivnosti, ki bodo v kampanji potekale do konca evropskega leta 2012 v Sloveniji.

info.zdus

Erjavec obiskal ZDUS

Sodelovanje med ZDUS in DeSUS je v preteklosti (in v sedanjosti) preživljalo različna obdobja, nikoli pa sodelovanje ni bilo ravno zgledno. DeSUS se je na ZDUS obračal takrat (ponavadi pred volitvami), ko je potreboval širšo podporo upokojske javnosti, ZDUS pa je za predloge DeSUS in glasovanje vse prevečkrat izvedela šele iz medijev. Oboje je že nekaj časa temeljni očitek ZDUS (predsednice Kožuhove) DeSUS (predsedniku Erjavcu). Predsednik DeSUS je sogovornike upokojske organizacije na srečanju seznanil predvsem s pripravami na sprejemanje nove pokojninske zakonodaje: »DeSUS podpira vladna izhodišča za pokojninsko reformo, hudič pa je v podrobnostih. Tako še niso rešena vprašanja, povezana z usklajevanjem pokojnin in z informativni osebnimi računi. Ti sicer obljublajo večjo preglednost, informiranost in boljše motiviranost za vplačevanje prispevkov, morali pa bi ostati res samo informativni izračuni in ne bi smeli pomeniti spodkopavanja medgeneracijske solidarnosti. Prav tako med drugim ostaja neznanica, kolikokrat na leto naj bi se usklajevale pokojnine.«

V nadaljevanju je predsednik Erjavec seznanil ZDUS, da je izvršni odbor DeSUS sprejel sklep, da na predsedniških volitvah podprejo dosedanjega predsednika dr. Danila Türka, kar je tudi stališče ZDUS.

Še najpomembnejši sklep srečanja pa je (bil), da se bodo nadaljevali pogovori med ZDUS in DeSUS.

info.zdus

Likovna kolonija ZDUS

Likovna ustvarjalnost starejših je po številčnosti tretja med kulturnimi dejavnostmi, ki jih gojijo člani naših društev. Je več kot 511 starejših ljubiteljskih slikarjev, ki vsako leto pripravijo 373 razstav po vsej Sloveniji. Najodmevnejša prireditev je vsekakor poletna likovna kolonija, ki je bila že štirinajstič v hotelu Delfin, mentorica pa je bila dipl. likovna pedagoginja Marlena Zorjan. Kolonijo je pripravila članica strokovnega sveta ZDUS Ema Tibaut, za izvedbo, razstavo in kulturni program pa je poskrbel podpredsednik komisije za kulturo in tajnik PZDU Južne Primorske Karol Pavlin.

Letos je na temo »barve in krajina« ustvarjalo 34 članov likovnih sekcij, odprtje razstave pa je bila javna kulturna prireditev, namenjena gostom hotela in domačinom. Razstavljenih je bilo 55 del.

Strokovna komisija je izbrala 34 del, ki so bila na ogled med festivalom za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu. Razstava je bila v predverju Linhartove dvorane, slovesno pa so jo odprli 1. oktobra.

Ema Tibaut, vodja kolonije

Srečanje članic mreže

Letnega srečanja članic mreže o možnostih krepitev vsebinskega sodelovanja v projektu Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe se je udeležilo 35 predstavnikov organizacij. Srečanje sta vodili Justina Pančur iz društva seniorjev Slovenije in predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak. Obravnavali so aktivnosti, ocenili uspešnost sodelovanja in se dogovorili o skupnem nastopu ob mednarodnemu dnevju starejših, ki bo v državnem zboru. Sodelujoči v razpravi so ocenili, da je projekt uspešen in da ga je treba nadaljevati.

info.zdus

Naj bo učenje odraslih mikavno

V novem projektu bo ZDUS sodelovala s sedmimi partnerji, in to z univerzo v Leicesteru, z avstrijsko mrežo za izobraževanje odraslih Bia-net, s hamburško Volkshochschule, s švicarsko Zvezo ljudskih šol za odrasle, s češko nevladno organizacijo Athena, s poljsko organizacijo Pro-Med in z AidLearn iz Portugalske.

Projekt bo potekal v evropskem letu aktivnega staranja, ki prav v učenju in izobraževanju starejših vidi najpomembnejše poslanstvo, torej v njihovem aktivnem sodelovanju v boju zoper socialno izključenost starejših. Po podatkih Eurostata na evropski ravni vsako leto ugotavljamo med odraslimi med 55. in 64. letom starosti najvišji upad udeležbe v izobraževanju, za obdobje po 64. letu starosti pa

podatkov ni. Udeležba odraslih v izobraževalnih programih je torej pogojena s starostjo.

Ciljna skupina v projektu bodo starejši, ki se najmanj udeležujejo izobraževanja, se pa soočajo z različnimi omejitvami, pa strokovnjaki, prostovoljni učitelji, izobraževalci, posamezniki in organizacije, ki delujejo v korist starejših ...

V projektu bodo v ZDUS pripravili izobraževanje in številne delavnice ter tako iskali nove načine, kako motivirati in pritegniti v izobraževanje starejše, ki so izolirani ali pa jim to preprečujejo zdravstvene, socialne, kulturne ali druge omejitve. *info.zdus*

Revija primorskih upokojenskih zborov

Zveza pevskih zborov Primorske je konec septembra v OŠ Koper pripravila pevsko revijo primorskih, tržaških in goriških upokojenskih zborov Zlata jesen. Nastopilo je 11 pevskih zborov z 222 pevci, od

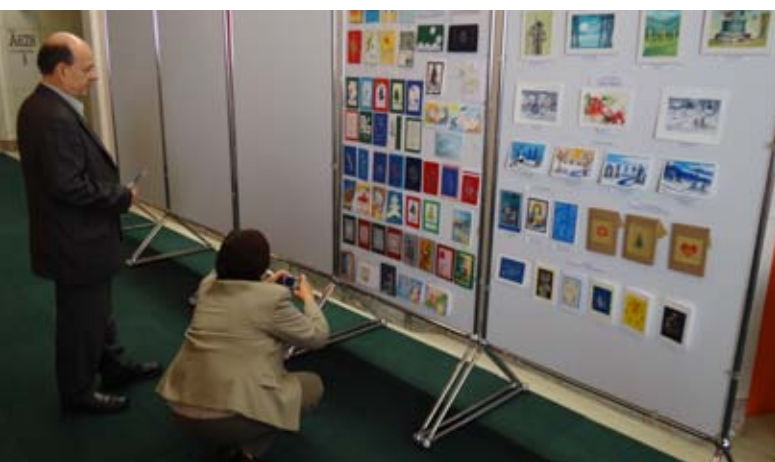
tega so bili štirje mešani zbori, pet pa je bilo ženskih zborov in dva moška zbora. Koper je primorske upokojenske zборе gostil drugič, prejšnjih enajst revij pa je bilo v SNG v Novi Gorici.

Ravnatelj OŠ Koper Anton Baloh je zborom podelil priznanja, združeni zbori pa so ob koncu skupaj zapeli primorsko himno Vstajenje Primorske. *Ivan Grad*

Najvoščilnica Srečno 2013!

V juniju je komisija ZDUS za kulturo objavila natečaj za najboljšo voščilnico 2013. Do roka je prispelo 120 voščilnic iz enajst DU iz vse Slovenije. Komisija za kulturo je 14. septembra izbrala dela avtoric: Ide Kocijančič – DU Miren, Dragice Škrinjar – DU Novo mesto in Vere Lukšič – DU Dolenjske Toplice.

Vse voščilnice so bile razstavljene v kotičku ZDUS na festivalu za tretje življenjsko obdobje. Nagrajenkam čestitam! *info.zdus*

Razpis državnih športnih iger 2013

Na željo več PZDU že v jesenskem roku, torej eno leto prej razpisujemo državne športne igre za leto 2013.

Za leto 2013 razpisujemo državna prvenstva v športnih panogah:

- balinanje,
- kegljanje,
- streljanje z zračno puško,
- šah,
- lov rib s plovcem,
- pikado,
- kegljanje s kroglo na vrvi.

PZDU naj DU – predvidene organizatorje iger, prijavijo najpozneje do 15. novembra 2012.

Prijavite se z obrazcem, ki je objavljen skupaj s pravili športnih iger v ZDUS plus štev. 7/8, julij/avgust 2012. Prijave s pripisom Športne igre 2013 pošljite strokovni sodelavki komisije Bredi Poppek na ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana.

Komisija bo izbrala nosilce državnih prvenstev med prijavljenimi na seji po zaključenem razpisu. V skladu s 4. členom pravil bo izbran najboljši ponudnik. Komisija bo pri izboru upoštevala tudi dosedanje zastopnost pokrajin. Državna prvenstva morajo biti v septembru in oktobru 2013.

Mihael Majerle,
predsednik komisije

dr. Mateja Kožuh Novak,
predsednica ZDUS

Ljubljana, 21. september 2012

S čim so nekdaj plačevali?

Vabimo vas v družbo s kustosom

Denarna zgodovina slovenskega prostora se začne že v 8. st. pr. n. š., ko so takratni prebivalci pri trgovanju uporabljali različne predmete. Konec 2. st. pr. n. št. pa so bili Kelti tisti, ki so na slovenskih tleh prvi izdelovali svoj denar. Približno istočasno se je pri nas pojavil tudi že rimski denar, ki je potem v vlogi globalne svetovne valute prevladoval vse do 5. st. V času od 11. do 13. st. so delovale številne kovnice,

sredi 15. st. pa je svoj denar izdelovala ena najpomembnejših evropskih plemiških družin, celjski grofje. Vsak četrtek med 10. in 12. uro vas bo v razstavnih sobanah pozdravil muzejski strokovnjak, ki vam bo razkrili marsikatero zanimivost, ki ni zapisana na razstavnih panojih.

Pogovor z muzejskim strokovnjakom je brezplačen (vstopnina v muzej se zaračuna po ceniku), starejšim, dijakom in študentom pa za ogled Narodnega muzeja Slovenije nudimo vstopnice po znižani ceni 2,5 evra, ki jih lahko v tekočem mesecu izkoristijo za večkratni obisk programa.

Sklepi sej ZDUS

Sklepi 11. seje upravnega odbora ZDUS

Datum: 11. september 2012.

Prisotni: Slavica Golob, Olga Košir, dr. Mateja Kožuh Novak ter Anton Donko, Janez Gologranc, Emil Hedžet, Franc Hojnik, Mirko Lebarič, Franc Lobnik, Janez Malovrh Mirko Miklavčič, Marjan Pavlič, Marjan Sedmak, Karl Drago Seme, Janez Sušnik in Alojz Vitežnik.

Opravičeno odsoten: Jože Jazbec.

Vabljeni: Mojca Adam Derganc, Branka Kastelic, Cecilija Lumbar, Vida Karolina Rozman in Rožca Šonc, Branko Simonovič in Matjaž Vizjak.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 10. seje UO ZDUS.

Sklepa:

- Sklep št. 2, točka 8 zapisnika naj se popravi in se glasi: UO ZDUS ne podpira nobene politične stranke in ne podpira kolektivnega vstopa v Sindikat 90.
- Člani so sprejeli popravek sklepa št. 2, 8. točke in potrdili zapisnik 10. seje UO.

2. Razno.

Sklepi:

- Člani UO soglašajo s predlogom tajnice ZDUS Zdenke Ferfila, da se reši vprašanje njene upokojitve tako, da se upokoji v letu 2012 po pogojih ZPIZ, ZDUS pa ji dokupi dobo do izpolnitve pogojev za polno upokojitev. Vodstvo ZDUS naj predlog za odpravo delovnega mesta tajnika ZDUS zavoljo poslovnih razlogov in predlog upokojitve pripravi ter ga pošlje članom UO v potrditev na korespondenčni seji.
- Popraviti je treba tabelo prihodkov od Zavarovalnice Triglav za leto 2009 (6- krat po 3.600 evrov).
- Vodstvo ZDUS naj pretehta možnost izstavitve računa AZN za nepokrite stroške v akciji Vzajemna.
- Potrdi se ponudba podjetja Grif & Pika za izdelavo nalepk za plačano članarino v znesku 250 evrov za izdelavo 250 tisoč nalepk.
- Člani UO sprejemajo v vednost odstop Mirka Miklavčiča z mesta podpredsednika ZDUS z dnem 12. september 2012.

Sklepi 10. seje upravnega odbora ZDUS.

Datum: 14. avgust 2012.

Prisotni: Slavica Golob, Jelka Grafenauer kot pooblaščenica predstavnica PZDU Zgornje Podravje, Olga Košir, dr. Mateja Kožuh Novak ter Anton Donko, Franc Hojnik, Jože Jazbec, Mirko Lebarič, Janez Malovrh, Mirko Miklavčič, Marjan Pavlič, Jože Prednik kot pooblaščenica predstavnika

PZDU Koroške, Marjan Sedmak, Karl Drago Seme, Janez Sušnik in Alojz Vitežnik.

Opravičeno odsotna: Janez Gologranc in Emil Hedžet.

Vabljeni: Cecilija Lumbar, Anka Tominšek, Rožca Šonc in Zdenka Ferfila ter Branko Simonovič, Aldo Ternovec in Samo Zupančič.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 9. seje UO ZDUS.

Sklep: Zapisnik je bil soglasno sprejet s pripombo predsednika PZDU Gorenjske, ki je zahteval, da se v zapisnik doda, da je sklep UO, naj se DU Škofja Loka ne izplača nagrada za najboljše glasilo naletel na oster protest UO DU Škofja Loka.

2. Rebalans finančnega načrta ZDUS za leto 2012.

Sklepi:

- V imenu udeležencev pobude za naročilo izdelave pravnega mnenja o ustavnosti 143. člena (MORS, MNZ, organizacija veteranov ZDUS) naj Anton Donko in drugi morebitno udeleženi pri razdelilniku, sklenejo dogovor o razdelitvi stroškov avtorskega honorarja, ki je bil izplačan.
- Predsednica nadzornega odbora ZDUS Cilka Lumbar je napovedala pregled poslovanja ZDUS do 30. junija 2012.
- Rebalans finančnega načrta ZDUS za leto 2012 naj se prestavi na septembrsko sejo.

3. Dogovor o delitvi sredstev ZPIZ za leto 2012

Sklepa:

- Sredstva ZPIZ za šport, rekreacijo in kulturo naj se razdeli po v minulem letu sprejetih kriterijih, v razdelilniku pa naj se upoštevajo višine sredstev iz predlaganega rebalansa finančnega načrta ZDUS za leto 2012.
- Do naslednje seje naj se pripravi analiza plačnikov članarine ZDUS.

4. Problematika KAD.

Sklepi:

- Vladi RS in ministrstvu za finance se posreduje zahteva, da se zagotovi samostojno delovanje skupine Kapitalska družba, ki vključuje Kapitalsko družbo invalidskega pokojninskega zavarovanja, d. d., kot obvladujočo družbo, skupino PDP in Modro zavarovalnico, d. d., z edinim namenom dolgoročnega zagotavljanja dodatnih sredstev za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
- UO pooblašča vodstvo ZDUS, da po potrebi poseže tudi po najostrejših ukrepih, ki jih zagotavlja veljavna zakonodaja, in tako s prepreči dokončno razlastitev zdajšnje in prihodnje upokojenske populacije.
- Upokojenci zahtevamo:
  - da se premoženje, z zakoni namenjeno zagotavljanju dolgoročne stabilnosti pokojninskega sistema, ohranja tudi v prihodnje;

da o morebitnem prenosu sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja RS (SODPZ) in Modre zavarovalnice, d. d. obvezno odločajo zavarovanci, da premoženje SPIZ in zavarovalnice Triglav ostane v izključni lasti SPIZ.

5. Priprava festivala in aktivnosti ob 1. oktobru, dnevu starejših.

Iz razprave:

- Anton Donko je pripravil informacijo o poteku organizacije letošnjega festivala za tretje življenjsko obdobje in obvestil navzoče, da je nevarnost krčenja finančnih sredstev iz proračuna še vedno obstaja in da država organizatorjem še ni nakazala sredstev.

- Dr. Mateja Kožuh Novak je poročala da je ZDUS kot partnerska organizacija Slovenske filantropije že vrsto let vključena v mednarodno kampanjo (akcija vprašanj starejših), ki jo v 59 državah vodi mednarodna organizacija Help Age International (HAI). Za poročilo o aktivnostih, ki potekajo v ZDUS, vsako leto dobimo 2 tisoč evrov. Predlagala je - o tem naj člani razmislijo do naslednje seje UO), da 1. oktobra, ko se začne festival, z vsemi, ki nameravajo priti na festival, skušamo pripraviti:

- protest pred parlamentom zaradi kršenja človekovih pravic starejših;

- sestane z vsemi člani parlamenta, na katerem jim bomo prikazali, kako živijo slovenski upokojenci;

- vsaka PZDU naj bi pripravila sestanek z župani, kamor bi morali povabiti tudi poslance in jim prikazati položaj starejših v pokrajini (projekt Starejši za starejše);

- v ZDUS plusu naj bi objavili poziv vsem DU, da storijo enako na občinski ravni kot na republiški ravni (protest pred občino ali poslansko pisarno, pogovor z občinskimi svetniki o položaju starejših) in

- strokovnjakom HAI je predlagala, naj na festival pošlje strokovnjaka, ki bi povedal več o ekonomskem pomenu starejših v EU.

Kako izboljšati stik s članstvom in predlog aktivnosti za pridobivanje novega članstva.

Iz razprave:

- Članom UO so bili razdeljeni podatki o gibanju števila društev med leti 2007 in 2011 in podatki o gibanju članstva ZDUS v tem obdobju.

- Ob ugotovljenem upadanju članstva je predsednica Mateja Kožuh Novak prosila predsednike, da razmislijo o tem, kaj lahko storijo za to, da bi pridobili nove člane.

Pregled opravljenih aktivnosti v projektu Mreža.

Mateja Kožuh Novak je podala pregled opravljenih aktivnosti v projektu Mreža. Izrazila je skrb za pridobljena sredstva spričo tega, na nekatere cilje iz prijave projekta niso bili doseženi.

Razno.

Sklepi:

- UO vnovič poudarja, da je treba spoštovati določila pravilnika vzajemne samopomoči in da plačevanje članarine za nazaj ni možno;

- UO ne podpira nobene politične stranke in ne podpira ustanovitve nove;

- UO protestira zoper protipravno in neustavno razrešitev predstavnika starejših v nadzornem svetu RTV Slovenije;

- UO nasprotuje temu, da bi zlato fiskalno pravilo vpisali v ustavo Slovenije. Meni, da so določila že podpisanih mednarodnih pogodb jasna in zavezujoča, zato vpis v ustavo ni potreben:

- UO se strinja, da podpredsednik Anton Donko dobi pooblastilo za zastopanje predsednice ZDUS med njeno odsotnostjo.

Sklepi 6. seje strokovnega sveta ZDUS.

Datum: 23. avgust 2012.

Prisotni: Ana Bilbija, Frančiška Četković, Irena Levičnik, Jožica Puhar in Ema Tibaut ter Tomaž Banovec, Boris Janez Bregant, Valter Drozg, Jožef Gašperšič in dr. Samo Zupančič.

Opravičeno odsotni: Angelca Žiberna ter Aldo Ternovec in Andrej Gerenčer.

Vabljeni: Slavica Golob in dr. Mateja Kožuh Novak, Anton Donko in Mirko Miklavčič.

1. Obravnava in sprejem zapisnika 4. seje strokovnega sveta ZDUS.

Sklep: Zapisnik je bil soglasno sprejet.

2. Osnutek strokovnega programa 12. festivala za tretje življenjsko obdobje (dr. Samo Zupančič).

Sklepi:

- Pripraviti je treba ustrezne pripombe na program letošnjega festivala in jih do petka posredovati dr. Zupančiču.

- Po končanem festivalu je treba narediti analizo in v januarju 2013 pravočasno pripraviti boljši program za prihodnji festival, določiti njegovo vsebino in evidentirati morebitne sodelujoče strokovnjake ter program predstaviti organizatorju.

Predsednica ZDUS naj se vključi, kjer je mogoče, s predstavitvijo težav, s katerimi se srečujejo starejši.

3. Projekt nacionalnega stanovanjskega programa do 2021 (Tomaž Banovec).

Sklep: Sprejet je bil predlog, da od strokovnih služb in vodstva ZPIZ zahtevamo, da preprečijo prenos sredstev neprofitnih stanovanj v državno last.

4. Razno

- Dr. Mateja Kožuh Novak je člane sveta seznanila s predvidenimi odhodki in prihodki. Zaradi zmanjšane prispevka ZPIZ, donatorjev in manjšega dohodka od oglasov je izpadel prihodek od F3ŽO, zato bo ZDUS moral zmanjšati potne stroške, poseči pa bo treba tudi v stroške komisij.

- Predsednica je člane seznanila še z zamislijo za izdajo knjige ob letu aktivnega staranja (pridobljen je že financer).

Jaz zate,
ti zame.

Nezgodno zavarovanje

vzajemna
nezgode

Zavarovanje za primer nezgodne smrti in trajne invalidnosti z vključenimi dodatnimi kritiji za večjo varnost starejših.

Zavarovanje Vzajemna Nezgode za starejše vsebuje poleg običajnih nezgodnih kritij (trajna invalidnost in smrt) tudi posebna kritja, ki jih starejši najbolj potrebujete.

Zavarovanje je nekaj posebnega:

- ker boste do izplačila zavarovalnine upravičeni tudi po 85. letu svoje starosti,
- ker boste imeli nespremenjeno premijo ves čas trajanja zavarovanja,
- in ker boste upravičeni do ugodnejše premije, če se zavarujeta oba zakonca oziroma partnerja.

Premija za zavarovanje Vzajemna Nezgode je odvisna od vstopne starosti in izbranega paketa, giblje se že od 4,40 EUR mesečno.

Skleni zavarovanje

www.vzajemna.si

MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

Naj zaupanje ostane.

Nove storitve,
nove ugodnosti.
NE SPREGLEJTE!

- **ZAVARUJEMO&SVETUJEMO** - nova brezplačna asistenčna storitev za zavarovance Vzajemne, kjer lahko hitro pridobite dodatne informacije in nasvete za izboljšanje vašega zdravja in počutja.
- **VZAJEMNA KLUB** - zavarovancem ponujamo možnost aktivnega vključevanja na skupinskih rekreativnih vodenih tekaških treningih, ugodnejšo prijavnino na nekaterih tekaških dogodkih in maratonih, kot so EKO maraton, Ljubljanski maraton ..., druženje in zdravo tekmovanje.
- **UGODNOSTI** - najnižja premija dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki s 3 % popustom znaša 27,76 EUR mesečno.

Več o ugodnostih in novih storitvah si lahko ogledate na www.vzajemna.si.

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

www.vzajemna.si
MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

Spoštovani vojni veterani in veteranke,

nikoli se niste spraševali, kaj lahko država stori za vas, vedno ste znali sami poskrbeti zase, za Slovenijo in za vse nas, ki Vam dolgujemo svobodo. Zdaj ste postavljeni pred novo preizkušnjo, saj so z **Zakonom o uravnoteženju javnih financ (ZUJF)** nekatere pravice vojnih veteranov prenehale veljati. Med njimi tudi pravica do plačila premije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje iz proračuna. Od 1.

zagotavljamo, da bomo na Vzajemni poskrbeli, da **vaše dopolnilno zavarovanje ne bo prekinjeno** in bo vaše zdravje še naprej zavarovano v celotnem obsegu.

Če ste kot vojni veterani zavarovani pri Vzajemni, vas bomo o morebitni izgubi pravice o tem obvestili in se z vami dogovorili za način poravnave premij, ki vam najbolj ustreza.

plačno zastavite vprašanje zdravnikom specialistom in članstvo v Vzajemna klubu, ki omogoča brezplačno udeležbo na skupinskih rekreativnih vodenih treningih in medgeneracijsko druženje ...

Na Vzajemni smo ponosni, da nam zupa okrog 850.000 Slovencev, članov Vzajemne, ki vedo, da jim bomo v primeru bolezni ali poškodbe stali ob strani. Še naprej si bomo prizadevali za načelo vzajemnosti in neprofitnosti, ki našim zavarovancem omogočata dostopno in obsežno zdravstveno zavarovanje. Pomembno se nam zdi, da vsi člani vzajemne zavarovalnice solidarno zagotavljajo varnost za vsakega posameznika. **Tako lahko starejši zavarovanci plačujejo enako premijo kot mlajši, bolj zdravi.**

Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z. je največja specializirana zavarovalnica za prostovoljna zdravstvena zavarovanja v Sloveniji. Še posebej dobro poznamo in razumemo zdravstvene potrebe in stiske v zrelih letih in se z njimi poglobljeno ukvarjamo. **Uresničevanje potreb naših zavarovancev in tistih, ki bodo to še postali, ostaja naša zaveza.**

Veseli in ponosni bomo, če se nam pridružite ali ostanete z nami. Zagotavljamo vam, da bomo vaša pričakovanja upravičili in morda tudi presegli.

**Jaz zate,
ti zame.**

1. 2013 dalje država to pravico veteranom zagotavlja le še ob izpolnjevanju starostnega pogoja – dopolnjenih 55 let ali trajni popolni izgubi delovne zmožnosti ob hkratnem izpolnjevanju pogojev za pridobitev veteranskega dodatka.

Številni veterani bodo tako izgubili pravico do plačila premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja iz proračuna. Če boste med njimi tudi sami, vam

Če ste zavarovani pri drugih zavarovalnicah oziroma nimate podatka, kje ste zavarovani, pa vas vabimo, da izpolnite obrazec in si v primeru izgube pravice zagotovite enake ugodnosti, kot so na voljo našim članom. Premija je pri Vzajemni najnižja med zavarovalnicami in znaša s **3-odstotnim popustom**, ki ga priznavamo vsem našim veteranom, **27,76 €**. Zavarovancem omogočamo številne ugodnosti, med njimi možnost, da brez-

 VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame.

Skleni zavarovanje

www.vzajemna.si

 080 20 60

Spoštovani!

Če želite poskrbeti za svojo zdravstveno varnost na enostaven način, izpolnite spodnji obrazec in nam ga vrnite na naš naslov (lahko tudi v zaprti kuverti). V najkrajšem možnem času vas bomo kontaktirali in se dogovorili za obisk oziroma vam poslali ustrezno ponudbo.

Kaj vas zanima? Označite z X.

- Vzajemna Zdravje** (dopolnilno zdravstveno zavarovanje)
 Vzajemna Nezgode (nezgodno zavarovanje za starejše)

Ime in priimek

Naslov stalnega bivališča

Poštna številka

Pošta

Datum rojstva

Telefon*

Elektronski naslov*

Podpis

Poština
plačana po
pogodbi št.
103/1/S

Vzajemna, d.v.z.
Vošnjakova ulica 2

1000 Ljubljana

*Podatki označeni z zvezdico (*) niso obvezni.

S podpisom **16** olujem, da Vzajemna, d.v.z., Vošnjakova 2, 1000 Ljubljana, vse moje, na tem obrazcu posredovane osebne podatke, obdeluje za namene priprave želene ponudbe, obveščanja in neposrednega trženja. Vzajemna, d.v.z., bo s posredovanimi podatki, ravnala v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov in zakonom, ki ureja zavarovalništvo. Kadar koli lahko pisno ali na kakšen drug način zahtevam, da Vzajemna, d.v.z., v 15 dneh trajno ali začasno preneha uporabljati moje osebne podatke za namen neposrednega trženja ter me o tem, v nadaljnjih 5 dneh, ustrezno obvesti. Stroške vseh dejanj v zvezi z vašo zahtevo krije Vzajemna.